

Перелік використаних джерел:

1. Визначення необанку. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B5%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA>
2. Кількість куплених облігацій через “Monobank”. URL: <https://finclub.net/ua/news/kliienty-monobank-prydbaly-viiskovykh-ovdp-na-1-mlrd-hrn-zamisiats.html>
3. Кількість відділень у 2016-2021 роках. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/neobanky-vs-tradytsiini-banky-iak-neobanky-zminiuiut-finansovu-systemy>

УДК 336.3

Киндич Тетяна

студентка групи ПП-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Винник Тетяна

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Tetiana Kyndych

student of the group PP-21

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Tetiana Vynnyk

PhD (Economics), Docent

Associate Professor Department of Economics and Finance

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

РОЛЬ ВІЙСЬКОВИХ ОБЛІГАЦІЙ ЯК ІНВЕСТИЦІЙНОГО РЕСУРСУ THE ROLE OF MILITARY BONDS AS AN INVESTMENT RESOURCE

Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) – це вид боргових цінних паперів, котрі випускаються задля залучення додаткових грошових ресурсів на потреби державного бюджету. Емітентом (особа, яка випускає цінні папери) ОВДП є Міністерство фінансів України. В свою чергу, військові облігації – це особливий різновид ОВДП. Основне цільове призначення випуску військових облігацій – підтримка економіки держави та збройних сил під час війни або військових дій. Тому держава створює умови, щоб придбати військові облігації могла якомога більша кількість громадян [1]. Придбання ОВДП, в тому числі військових облігацій, цілком доречно розглядати як альтернативу банківському депозиту. Депозити та облігації мають рівний ступінь захисту з боку держави під час війни. Різниця лише в тому, кому позичати кошти – державі чи банку [2].

Загалом цей інвестиційний інструмент з'явився понад 200 років тому. Вперше військові облігації для всіх охочих почали продавати під час Громадянської війни у США в 1861–1865 роках. Під час Першої світової війни військові облігації спершу з'явилися в Австро-Угорщині, потім – у Канаді та Великій Британії. Їх випускали на п'ять років і зі ставкою 5%. В Англії заохочували до інвестицій через гасло «Солдат ризикує життям задля перемоги. Ви ж для перемоги можете позичити країні гроші». США почали продавати військові облігації у 1917 році. Спершу зі ставкою 3,5% річних, а пізніше – 4,25%. Щоб зробити облігації популярнішими, малювали плакати, влаштовували вуличні шоу, а Чарлі

Чаплін зняв короткометражку «Облігація». За два роки уряд США організував чотири різних випуски «облігацій свободи» і залучив \$20–22 млрд (загальні витрати країни у війні становили 30 млрд. дол. США) [5].

Під час Другої світової війни Велика Британія, Канада та США знову використовували цей інвестиційний інструмент. У Сполучених Штатах цінні папери купили 84–85 млн. американців на 185 млрд. дол. США. У Великій Британії розраховували на патріотизм і пропонували населенню позичити гроші державі у форматі безвідсоткового депозиту – за тиждень збирали 5 млн. стерлінгів [5].

Уряд України вже випускав військові облігації – у квітні 2014 року, з початком війни на сході України. У 2014 році Уряд здійснив внутрішнє запозичення на суму в 1 млрд. грн [3].

На сьогодні найбільший портфель військових ОВДП утримують банки – первинні дилери. Другим за обсягом є портфель військових облігацій у громадян та бізнесу (табл. 1). Нерезиденти утримують військових облігацій на понад 1 151,7 млн. грн. та 2 млн. дол. США [3].

Таблиця 1

Статистика військових облігацій в обігу (станом на 26.09.2022 (крім нерезидентів))

Валюта	Юридичні особи	Фізичні особи
Гривня	81 741 327 000	6 361 369 000
Долар	739 059 000	141 069 000
Євро	533 196 000	20 555 000

Примітка: складено на основі [2]

За даними Міністерства фінансів України, роль військових облігацій у забезпеченні наших потреб неабияка (рис. 1).

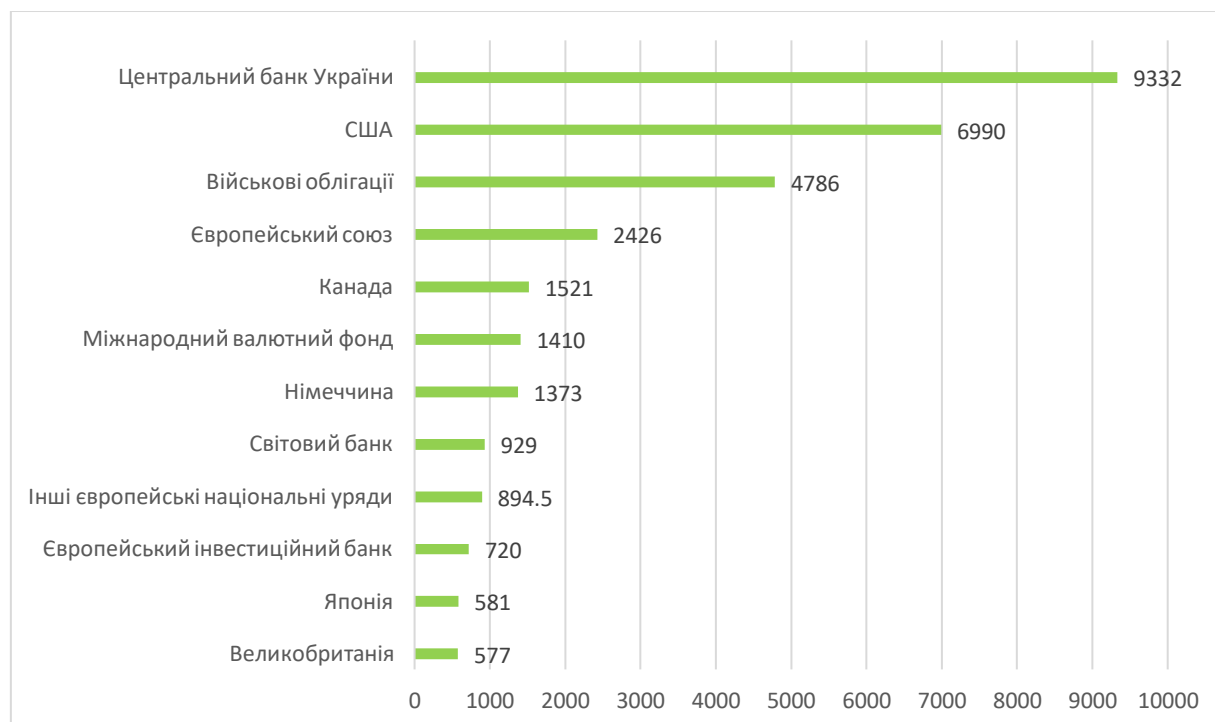

Рис. 1. Фінансування потреб України в умовах воєнного часу, млн. дол. США

Як бачимо, військові облігації доволі ефективний інвестиційний інструмент як для держави, так і для пересічного громадянина зокрема.

Перелік використаних джерел:

1. Чорний О. Все, що треба знати про військові облигації: переваги, ризики та допомога у війні. URL: <https://delo.ua/uk/finance/vse-shho-treba-znati-pro-viiskovi-obligaciyi-perevagi-riziki-ta-dopomoga-u-viini-395657/>;
2. Військові облигації: як вберегти гроші від інфляції та допомогти армії. URL: <https://ua.news.ua/money/voennye-oblygatsyy-kak-uberech-dengy-ot-ynflyatsyy-u-pomoch-armyyu/>;
3. Військові облигації як інструмент для інвестицій: погляд юристів <https://golaw.ua/ua/insights/publication/enavtochernetkauavijskovi-obligacziyi-yak-instrument-dlya-investicij-poglyad-yuristiv/>;
4. Як інвестиції у військові облигації допоможуть вашому бізнесу втриматись на плаву. URL: <https://eba.com.ua/yak-investytsiyi-u-vijskovi-obligatsiyi-dopomozhut-vashomu-biznesu-vtrymatysya-na-plavu/>;
5. Чи дійсно інвестиції у військові облигації допомагають Україні перемагати? Розбираємо на прикладі інших країн. URL: <https://forbes.ua/money/chi-diysno-investitsii-u-vijskovi-obligatsii-dopomagayut-ukraini-peremagati-rozbiraemosya-na-prikladi-inshikh-krain-15092022-8337>

УДК 338

Одайський Олександр

Студент групи ПФМ-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Винник Тетяна

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Oleksandr Odaiskyi

Student of the group PFm-61

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Tetiana Vynnyk

PhD (Economics), Docent

Associate Professor Department of Economics and Finance

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ШЛЯХИ ЗБАЛАНСУВАННЯ ЛІКВІДНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ WAYS OF BALANCING THE LIQUIDITY OF A COMMERCIAL BANK

Економічна категорія ліквідності дуже тісно переплетена із ризиком, адже від того, наскільки швидко установа зможе ідентифікувати ризикові чинники та відреагувати на них, залежить його можливість нівелювати негативні фактори впливу, які можуть порушити фінансову стійкість та ліквідність.

Що стосується банківських установ, ризики незбалансованої ліквідності є багатовекторними та часто – негативно синергічними (тобто, можуть справляти багатосторонньо негативний вплив на установу).

Варто розпочати із суті поняття «ліквідність банку». Ліквідність банку – це здатність банку своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання та готовність задовольняти потребу клієнтів в грошових коштах в необхідний для них час [1].